

СЕКЦІЯ 3
Управлінський облік як підсистема сучасного менеджменту
та проблеми управління витратами

аналізу.

Розглянуті облікові проблеми та запропоновані рекомендації щодо їх вирішення створюють базу для продовження досліджень на шляху формування достовірної, прозорої та узгодженої системи обліку, аналізу і контролю витрат з поліпшення основних засобів на промислових підприємствах для прийняття обґрунтованих рішень.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств», 28.12.1994р., №334/94-ВР, із змінами і доповненнями. – Режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua/](http://zakon.rada.gov.ua/).
2. П(С)БО 7 «Основні засоби» із змінами та доповненнями, внесеними Міністерством фінансів України від 30.11.2000 р. № 304, від 25 листопада 2002 р. № 989 // Бухгалтерський облік і аудит. – 2002. – № 12. – С. 33-36.
3. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів” № 561 від 30.09.2003. – Режим доступу: <http:// zakon.rada.gov.ua/>.
4. Вахрушина М.А. Международные стандарты финансовой отчетности: «Бухгалтерский учёт, анализ и аудит» / М.А. Вахрушина, Л.А. Мельникова, Н.С. Пласкова; под ред. М.А. Вахрушиной. – М.: Омега-Л, 2006. – 568 с.

Курліщук Ірина
асистент кафедри обліку і аудиту
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк

ДОКУМЕНТУВАННЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ
ТА ОПРАЦЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ТРАНСАКЦІЙНІ ВИТРАТИ
НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Господарська діяльність сільськогосподарських підприємств складається із логічно побудованої сукупності щоденних виробничих та управлінських операцій, які підлягають своєчасному та безперервному фіксуванню у спеціально розроблених бухгалтерських та внутрішньогосподарських документах.

На жаль, за останній короткий час, документування у сільському господарстві, себто спосіб первинного спостереження і реєстрації

Формування системи і механізмів обліково-аудиторського та аналітичного забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств реального сектору економіки України

господарських операцій у первинних бухгалтерських документах, перетворилося із методу бухгалтерського обліку на метод правового захисту суб'єкта господарювання. Бюрократизація суспільного буття змушує сучасного керівника, за спиною якого стоїть не лише власний фінансовий добробут, але добробут й тих працівників, які формують економічні блага, усе частіше звертати увагу на тонкощі заповнення бухгалтерської документації. Водночас зростає реальна вага внутрішніх управлінських документів, які дають можливість оцінювати інформацію з позиції її використання для прийняття ефективних управлінських рішень. Поряд із цим, можна прослідкувати егоїстичну невиправданість способів і методів перевірки первинних і зведених бухгалтерських та фінансових документів, звітності зовнішніми контролюючими органами.

Зважаючи на роль основоположних облікових принципів та постійно зростаючі вимоги законодавства до порядку документування, місце документу у логічно - структурованій системі обліку є фундаментальною.

З появою нових для сільського господарства об'єктів обліку виникає необхідність їх відображення у документах на усіх етапах діючого документообороту.

Трансакційні витрати особливий вид витрат, що нині ігнорується більшістю сільгоспідприємствами при формуванні облікової політики, але фіксуються у сукупних витратах у складі інших статей. Основними причинами цього є відсутність розуміння суті самого поняття та повільність використання такими підприємствами сучасних технологій накопичення та обробки інформації.

Зважаючи на те, що трансакційні витрати приховані, переважно, у складі витрат періоду, то і у облік вони потрапляють через ті первинні документи, у яких фіксуються адміністративні, збутові, інші операційні, фінансові та інші витрати: рахунки, накладні, податкові накладні, акти виконаних робіт, звіти про використання коштів та ін. Проте, у подальшому суми трансакційних витрат нівелюються і не підлягають опрацюванню та оптимізації, бо ж нібито і аналізувати нічого.

Вирішенням питання недосконалості первинного відображення трансакційних витрат є просте виділення даної категорії в окремий обліковий об'єкт, що автоматично сприйматиметься самотійною статтею витрат, і будучи відображеною в стандартних первинних документах, потрапить у синтетичний облік, зведені реєстри бухгалтерського обліку, а зрештою, і у фінансову звітність підприємства. На нашу думку, розробка спеціальних первинних документів для збору інформації про трансакційні витрати є марною, бо на даний час достатність існуючої первинки є доведено, а ускладнення заради ускладнення це додаткові витрати, які не приносять додаткового економічного ефекту. Доопрацювання ж первинних форм є цілком реальним, для прикладу - поява додаткових граф

СЕКЦІЯ 3
Управлінський облік як підсистема сучасного менеджменту
та проблеми управління витратами

для фіксування явних трансакційних витрат.

Принципово іншим повинен бути підхід до збору та опрацювання інформації про трансакційні витрати у системі управлінського обліку. Мається на увазі, що зведення, аналіз, інтерпретація даних про подібні витрати повинна бути зафіксована у достатньо інформативних та логічно структурованих документах для можливості подальшого їх контролю та прийняття необхідних управлінських рішень. У даному випадку актуальними є накопичувальні реєстри з обліку трансакційних витрат та складені на їх основі звіти про формування трансакційних витрат у розрізі контрагентів, про обсяги формальних та неформальних трансакційних витрат, про динаміку трансакційних витрат у розрізі контрагентів та періодів співпраці з ними та інші, що можуть бути представлені у вигляді цифрових даних, текстових роз'яснень та графічних інтерпретацій.

Важливим у процесі роботи з інформацією про трансакційні витрати є те, що управлінський облік дає можливість зафіксувати у документах ті витрати, які для бухгалтерського є неприпустимі, наприклад витрати на розвиток неформальних відносин керівників, «добровільні пожертви», хабарі, при цьому визначити чи принесли вони очікуваний ефект.

Крім того, у документах управлінського обліку можна описати розвиток відносин із окремим контрагентом із виділенням обсягів купівлі чи продажу в натуральних та грошових одиницях, витрат на формування, провадження і розвиток даних відносин, провести їх аналіз, зробити експертні висновки щодо подальшої співпраці (згортання чи перехід на вищий рівень).

Варто зауважити, що головними вимогами до подібних документів є достовірність та об'єктивність даних, максимальна стислість при повноті та точності інформації, що виключає можливість її двоякого розуміння. Документ повинен спрямовувати до певної дії, висновку, що досягається аргументованістю та логічністю фактів і доказів. Його формулювання повинні бути бездоганними в юридичному відношенні.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (Редакція станом на 19.11.2012 р.).

